

رئیس جمهور در تشریح دستاوردهای سفر به هند و اجلاس بریکس:

کشورهای عضو به دنبال حاکمیت چند صدایی در جهان هستند

❏ تأکید بر چندجانبه گرایی، تجارت با ارزهای ملی و مقابله با یک‌جانبه گرایی

صفحه ۳

آغاز دومین کنگره ملی ۲۷۵۰ شهید چهارمحال و بختیاری در شهر کرد

صفحه ۶

دیوان محاسبات:

سازمان بهینه‌سازی انرژی در تراز مأموریت قانونی خود مستقر نشده است

❏ دیوان محاسبات: علیرغم گذشت بیش از یک سال از دستور رئیس‌جمهور، سازمان بهینه‌سازی و مدیریت راهبردی انرژی همچنان از حیث استقرار ساختار و عملیاتی‌سازی مأموریت‌ها، در تراز مأموریت قانونی خود مستقر نشده است

❏ در این شرایط، حدود ۳۱ هزار میلیارد تومان منابع این سازمان، به جای تبدیل شدن به اهرمی برای رفع ناترازی انرژی و حمایت از طرح‌های واقعی صرفه‌جویی، رسوب کرده و موجب بلااثر ماندن ظرفیت‌های قانونی شده است

صفحه ۳

تروریست‌های مدافع دموکراسی!

بسم‌الله الرحمن الرحيم
یک رسانه چینی با چاپ عکس ۴ نفر از رؤسای جمهور آمریکا در دهه‌های اخیر نوشت

«در طول ۲۶ سال، این چهار نفر به بیش از ۱۰ کشور مسلمان حمله کردند و ۱۱ میلیون مسلمان را کشتند اما تروریست نامیده نمی‌شوند!»

این ۴ رئیس‌جمهور عبارتند از کلینتون، جرج بوش پسر، اوباما و ترامپ که با توجه به کارنامه سیاست‌ها باید نام‌هایشان را در صدر فهرست تروریست‌های جهان قرار داد ولی به دلایلی که خواهیم گفت چنین عنوانی به آنها داده نشده است.
جالب است که یک روز بعد از این رسانه چینی، روزنامه واشنگتن پست نوشت: «ناامیدی از آمریکا در میان کشورهای حاشیه خلیج فارس رو به افزایش است زیرا معتقدند رئیس‌جمهور آمریکا قادر به مدیریت برای تضمین صلح با ایران نیست. یکی از مقامات این کشورها گفت: دونالد ترامپ رئیس‌جمهور آمریکا جنگ علیه ایران را شروع کرد ولی ما بهای آن را می‌پردازیم. خشم از آمریکا از زمان حمله آمریکا و اسرائیل به ایران در اسفندماه گذشته در بالاترین حد خود قرار دارد. کشورهای خلیج فارس فاقد یک جایگزین فوری و قابل اجرا برای همکاری‌های امنیتی چند دهه خود با آمریکا هستند. آنها می‌گویند هر کاری که انجام دهیم نمی‌توانیم به آمریکا نه بگوییم».
بخشی از دلایل عدم تعلق عنوان تروریست به ۴ رئیس‌جمهور آمریکا که طبق گزارش آن رسانه چینی در طول ۲۶ سال به بیش از ۱۰ کشور مسلمان حمله کردند و ۱۱ میلیون مسلمان را کشتند را می‌توان در همین مطلب روزنامه آمریکائی واشنگتن‌پست مشاهده کرد.
سران کشورهای حاشیه خلیج فارس می‌گویند «هر کاری که انجام بدهیم نمی‌توانیم به آمریکا نه بگوییم».

دربارۀ علت این ناتوانی سران کشورهای خلیج فارس، واشنگتن‌پست نوشته است این کشور فاقد یک جایگزین فوری و قابل اجرا برای همکاری‌های امنیتی چند دهه خود با آمریکا هستند.

این، یک عذر بدتر از گناه است که اگر واشنگتن‌پست از طرف سران کشورهای خلیج فارس نوشته باشد نوعی وکالت و نیابت غیرموجه و فاقد منطق است و اگر خود مسئولین این کشورها چنین سخنی گفته باشند نشانه ضعف آنهاست.
کشورهای حاشیه جنوبی خلیج فارس با ثروت‌ها، امکانات و موقعیت جغرافیائی ممتازی که دارند اگر متحد عمل کنند می‌توانند امنیت خود را تضمین نمایند و از یوغ بردگی آمریکا رها شوند.

علاوه بر این، هم‌پیمانی با ایران قدرتمند یکی از بهترین راه‌های تضمین امنیت کشورهای حاشیه جنوبی خلیج فارس و تأمین امنیت کل منطقه است.
جنگ ۴۰ روزه که آمریکا و رژیم صهیونیستی با استفاده از پایگاه نظامی آمریکائی در کشورهای عربی حوزه خلیج فارس بر ایران تمحیل کردند نشان داد آمریکا برخلاف ژست ابرقدرتی که می‌گیرد چیزی بیش از یک ببر کاغذی نیست.
همین تجربه بسیار مهم باید به سران کشورهای حوزه خلیج فارس فهمانده باشد که نباید به آمریکا تکیه کنند.

بقیه در صفحه ۲

جمهوری اسلامی

دوشنبه ۲۳ شهریور ۱۴۰۵
۲ربیع الثانی ۱۴۴۸ - ۱۴ سپتامبر ۲۰۲۶ - شماره ۱۳۴۴۹ - سال چهل و هشتم - ۸ صفحه - ۲۰۰۰۰ تومان
ساعات شرعی اذان ظهر ۱۲/۰۰ - اذان مغرب ۱۸/۳۱ - اذان صبح ۴/۲۱ - طلوع آفتاب ۵/۴۶

دستور کار اجلاس امروز صلاله عمان تعیین مسیر دریایی جدید در تنگه هرمز

❏ عراقچی: در این نشست، جزئیات توافق با عمان و نقشه‌های مرتبط با مسیر جدید را در اختیار کشورهای شرکت‌کننده قرار خواهیم داد

صفحه ۲

در دهمین دوره مراسم جایزه امین الضرب صورت گرفت

تقدیر از فعالان اقتصادی و کارآفرینان برتر در دوران جنگ و پساجنگ

۷

تیم ملی والیبال ایران نایب‌قهرمان آسیا شد ژاپنی‌ها المپیکی شدند

مدال طلا خود دست یافت و سهمیه بازی‌های المپیک ۲۰۲۸ لس آنجلس را نیز به دست آورد.

تیم ملی ایران نیز با کسب مقام نایب قهرمانی این دوره از مسابقات و در مجموع با کسب ۴ مدال طلا، ۴ عنوان نایب‌قهرمانی و یک مدال برنز در رتبه سوم افتخارآفرینان این مسابقات قرار دارد.

در دیدار رده بندی این مسابقات نیز تیم کره جنوبی سه بر دو استرالیا را شکست داد و به مدال برنز و مقام سومی دست یافت. تیم ملی والیبال کره‌جنوبی با ۴ قهرمانی، ۴ نایب‌قهرمانی و ۱۰ مدال برنز (مجموعاً ۱۸ بار روی سکو رفتن) در رتبه دوم افتخارآفرینان این مسابقات قرار دارد. در پایان تیم روپایی این دوره از مسابقات اعلام شد که پوریاحسین خازنده، علی حاجی‌پور و سید عیسی ناصری از ایران به ترتیب به عنوان بهترین دریافت‌کننده قدرتی، بهترین قطر پاسور و بهترین مدافع میانی در بین آنها قرار گرفتند.

مسابقات فوکنوکا هستند. لازم به ذکر است تیم ملی والیبال ژاپن با کسب ۱۰ مقام قهرمانی، ۴ نایب‌قهرمانی و ۴ مدال برنز (مجموعاً ۱۸ بار روی سکو رفتن) زیبایی از نخستین روز ورود به مدرسه در ذهن پرافتخارترین تیم تاریخ رقابت‌های قهرمانی مردان آسیا بود و امروز به یازدهمین قهرمانی و

پوریاحسین خازنده و محمدرضا حضرت پور (لیبرو) ترکیب شروع‌کننده تیم ایران در این مسابقه بودند.ایلشن داوودی‌پور محمدنیمایطنی، امین اسماعیل نژاد، علی حق‌پرست، اسماعیل مسافر، مبین نصری و حسین حاجی‌کلانه دیگر بازیکنان تیم ملی ایران در

معاون آموزش ابتدایی وزارت آموزش و پرورش اعلام کرد ورود یک میلیون و ۱۵۴ هزار نوآموز به کلاس اول

وی افزود: همانند سال‌های گذشته، سی‌ام شهریورماه نیز جشن شکوفه‌ها و جوانه‌ها برای دانش‌آموزانی که برای نخستین بار وارد کلاس اول و دوره متوسطه می‌شوند، برگزار خواهد شد تا شروع سال تحصیلی برای دانش‌آموزان و خانواده‌های آنان با خاطره‌ای شیرین و ماندگار همراه باشد.

حکیم‌زاده ادامه داد: تلاش شده است حال‌وهوای بازگشایی مدارس به‌گونه‌ای طراحی شود که از یک سو نشاط، انگیزه و امید را به دانش‌آموزان منتقل کند و ازسوی دیگر، ارزش‌های ملی و فرهنگی و یاد جان‌فشانی‌های فرزندان این سرزمین را پاس بدارد.

معاون وزارت آموزش و پرورش با اشاره به

شهید مظلوم آیت‌الله بهشتی:

اگر آدم اسیر درود شد مشرک شده است، این شرک است، یک نوع دنیاپرستی است، ما باید در راه خدا باشیم ولو بگویند مرگ بر ما، مرگ بر بهشتی من را ناراحت نکند که بهشتی هستم و درود بر بهشتی من را خوشحال نکند.

رئیس کمیسیون آموزش مجلس:

مرحله دوم رتبه‌بندی معلمان از مهر آغاز می‌شود

صفحه ۲

وزیر بهداشت:

بخش قابل توجهی از منابع سلامت توسط خیرین تأمین می‌شود

صفحه ۶

انتصارالله:

درس سختی به ارتش آمریکا دادیم

صفحه ۸

یک پایگاه خبری عبری:

شماری از افسران ارتش اسرائیل خواهان گسترش عملیات به عمق سوریه شدند

صفحه ۸

دبیر کل اتحادیه عرب:

جنگ منطقه راه حل نظامی ندارد

صفحه ۸

عادی‌سازی زندگی بخشی از تاب‌آوری ملی

دکتر مریم زارعیان

صفحه ۳

می‌خواهند «دولت مستقر» را «دولت مستعجل» کنند

غلامرضا بنی اسدی

صفحه ۳

آیت‌الله صانعی، نوآوری فقهی همراه با پای‌بندی به سنت

تحلیلی بر روش‌شناسی اجتهادی و فتاوی کارکنش او در چارچوب فقه جواهری

صفحه ۵

ماشه‌هایی که وحدت ملی را نشانه می‌گیرند

اگر قرار باشد تحولات امنیتی روزهای اخیر در غرب و جنوب‌شرق ایران را فقط مجموعه‌ای از عملیات پراکنده، تروهرای موردی و درگیری‌های مرزی ببینیم، احتمالاً مهم‌ترین بخش ماجرا را ندیده‌ایم. مسئله فقط این نیست که در پیرانشهر یک روحانی اهل سنت هدف حمله مسلحانه قرار گرفته، در راسک فرمانده یک حوزه بسیج ترور شده و چند روز پیش نیز دو نیروی نظامی در منطقه کورین زاهدان جان خود را از دست داده‌اند. مسئله مهم‌تر، بستری است که این حوادث در آن رخ می‌دهند و ظرفیتی است که می‌تواند این اقدامات را از سطح عملیات امنیتی به سطح یک پروژه اجتماعی ارتقا دهد.

تروهرای اخیر از این منظر حادثه‌ای قابل تأمل هستند. هدف چنین حملاتی را نمی‌توان صرفاً در حذف یک فرد خلاصه کرد. وقتی خشونت مسلحانه در یک منطقه قومی و مذهبی، فردی از همان جامعه را هدف قرار می‌دهد، هر روایت‌سازی پیرامون حادثه می‌تواند آثار اجتماعی آن را بسیار فراتر از خود عملیات ببرد. زیرا تروریسم زمانی خطرناک‌تر می‌شود که بتواند برای عملیات خود «رمینه اجتماعی» تولید کند. این همان نقطه‌ای است که باید درباره آن هوشیار بود. ایران کشوری متکثر است. کرد، بلوچ، عرب، ترک، لر، ترکمن، فارس و دیگر گروه‌های قومی و مذهبی، بخش‌های درهم‌تنیده‌ای از هویت ملی ایران هستند. همین تنوع، اگر در چارچوب اعتماد متقابل و احساس تعلق مشترک قرار گیرد، یک سرمایه بزرگ ملی است. اما در شرایط بحران، همین تنوع می‌تواند هدف عملیات روانی قرار گیرد. هدف این عملیات الزاماً ایجاد یک مناقشه واقعی میان مردم نیست. گاهی کافی است چنین تصویری ساخته شود که «امنیت» در برابر «هویت»، «مرکز» در برابر «پیرامون»، یا «یک قوم و مذهب» در برابر «قوم و مذهب دیگر» قرار گرفته است. از همین نقطه، حادثه امنیتی می‌تواند به مسئله‌ای اجتماعی تبدیل شود.

این خطر در شرایط کنونی جدی‌تر است. ایران هم‌زمان با فشارهای اقتصادی، تحریم و آنچه در ماه‌های اخیر به عنوان محاصره اقتصادی دنبال شده، با فشار نظامی و تهدیدهای خارجی نیز مواجه است. در چنین شرایطی، دشمنان با تحریک شکاف‌های اجتماعی در داخل کشور، در پی ایجاد جبهه‌ای جدید علیه ایران هستند. این جبهه جدید، فعال‌سازی و تجهیز گروه‌های معارضی است که در پوشش تظاهر و اسامی قومی، ادعای نجات‌بخشی مرزنشینان را می‌کنند اما عملاً به تخریب انسجام ملی اقدام می‌نمایند. اگر حمله نظامی بتواند زیرساختی را هدف بگیرد و فشار اقتصادی بتواند توان میجستی جامعه را فرسوده کند، عملیات تروریستی در مناطق قومی می‌تواند اعتماد میان بخش‌های مختلف جامعه را هدف قرار دهد. برای دشمنان ایران، میدان درگیری فقط جغرافیا یا آسمان و دریای ایران نیست، آنها خوش دارند بدنه منسجم اجتماعی میهن را نیز به میان نبرد تبدیل کنند.

بقیه در صفحه ۲

تروریست‌های مدافع دموکراسی!

بقیه از صفحه اول

رژیم صهیونیستی هم که روشن است بدون تکیه بر آمریکا توانائی هیچ اقدامی را ندارد و وابستگی سران تعدادی از کشورهای عرب حوزه خلیج فارس به این رژیم همانند دل خوش کردن به سراب است. یکی دیگر از دلایل وابستگی کشورهای حوزه خلیج فارس به آمریکا اینست که سران این کشورها منتخب مردم نیستند و نگرانی باقی ماندن یا نماندن تاج و تختشان همواره آنها را به وابستگی تشویق می کند در حالی که می توانند با مستقل عمل کردن و نزدیک شدن به مردم برای خود پایگاه مستحکمی از حمایت‌های مردمی بسازند و به خواسته‌های خلاف آمریکا و رژیم صهیونیستی و هر یکدیگر جواب منفی بدهند. ترس دور شدن از تاج و تخت، فقدان اراده برای مستقل عمل کردن، بیگانگی با مردم و تکیه نداشتن بر آراء مردم باعث تسلط آمریکا و رژیم صهیونیستی بر سران عرب حوزه خلیج فارس شده‌اند.
روسیا جمهور آمریکا با از اختیار داشتن این اهرم‌ها و سلطه‌ای که بر رسانه‌های بین‌المللی دارند خود را مدافع حقوق بشر و دموکراسی معرفی می کنند و اجازه نمی‌دهند نام‌هایشان به عنوان تروریست مطرح شوند در حالی که واقعیت اینست که در رأس تروریست‌های جهان قرار دارند.

رئیس کمیسیون آموزش مجلس: مرحله دوم رتبه‌بندی معلمان از مهر آغاز می‌شود

رئیس کمیسیون آموزش مجلس از آغاز مرحله دوم رتبه‌بندی معلمان از مهر خبر داد و گفت: رتبه‌بندی نباید صرفا به افزایش حقوق محدود شود، اگر قرار است این نظام به هدف اصلی خود برسد، باید ارتقای جایگاه حرفه‌ای معلم نیز در آن مورد توجه قرار گیرد و نتیجه این ارتقا در وضعیت شغلی و حرفه‌ای معلمان مشاهده باشد. علیرضا منادی سفیدان با تشریح وضعیت اجرای نظام رتبه‌بندی معلمان گفت: رتبه‌بندی در مرحله نخست اجرا شده و اکنون باید ضمن تعیین تکلیف مطالبات باقی مانده، مرحله دوم این طرح با هدف تقویت جایزه حرفه‌ای و بهبود وضعیت معیشتی معلمان دنبال شود. نماینده تبریز در مجلس افزود: رتبه‌بندی معلمان به طور کامل اجرا شده و درحال حاضر مسئله اصلی، ادامه مسیر این نظام و استفاده از ظرفیت آن برای ارتقای جایگاه معلم و بهبود وضعیت معیشتی فرهنگیان است. در مرحله نخست رتبه‌بندی حدود ۵۰ هزار میلیارد تومان منابع در این مسیر قرار گرفت و این رقم اکنون به حدود ۱۱۰ هزار میلیارد تومان رسیده است. همچنین مرحله دوم رتبه‌بندی از مهرماه آغاز می‌شود و با تغییر ضرایب مربوط به مؤلفه‌های حقوقی، تلاش خواهد شد بخشی از آثار تورم و مشکلات معیشتی فرهنگیان جبران شود.

وی درباره طرح «استانمعلم» نیز گفت: در این مسیر، ارتقای معلم نباید صرفا براساس سابقه خدمت و مدارک تحصیلی باشد، بلکه شاخص‌هایی مانند کیفیت عملکرد، شایستگی‌های حرفه‌ای و جایگاه معلم در فرآیند تعلیم و تربیت نیز باید مورد توجه قرار گیرد. هدف از چنین رویکردی آن است که معلم در مسیر پیشرفت حرفه‌ای خود تنها به دنبال افزایش حقوق نباشد، بلکه ارتقای رتبه یا افزایش توانمندی، مسئولیت و اثرگذاری او در نظام تعلیم و تربیت همراه شود.

جواب‌شمار

«بولمرگ نوشت: ذخایر نفتی در حال کاهش است و ذخایر آمریکا نیز تحت فشار قرار گرفته‌اند. به نوشته این رسانه، بسیاری از ذخایر نفت که در روزهای نخست جنگ با ایران به کاهش شدت کمبود عرضه انرژی در جهان کمک کرده بودند، اکنون رو به اتمام هستند. ذخایر نفت آمریکا بهشدت کاهش یافته و در بخش عمده ذخایر اضطراری نفتی که دولت‌ها وارد بازار کرده بودند نیز مصرف شده است. نشریه «فارن پالیسی» هم در گزارشی با اشاره به افزایش شدید قیمت انرژی در جهان نوشت جنگ علیه ایران، تجارت جهانی انرژی را مختل کرده است. «رویترز نوشت: خریداران نفت و معامله‌گران نفت عربستان گفتند اگر این کشور ظرف چند روز طول لوله اصلی انتقال نفت خود به دریای سرخ را دوباره راه‌اندازی نکند، ذخایر نفتش برای صادرات به پایان خواهد رسید و این نتیجه ممکن است تا ۴ درصد از عرضه جهانی نفت از بازار حذف شود. به نوشته رویترز، این وضعیت می‌تواند بحران عرضه جهانی نفت را که هم‌اکنون نیز باعث افزایش قیمت سوخت در جهان به سطوح بی‌سابقه، تشدید تورم در سراسر جهان و افزایش بازده اوراق قرضه آمریکا به بالاترین سطح از زمان بحران مالی سال ۲۰۰۸ میلادی (۱۳۸۷) باشد است، وخیم‌تر کند. از زمانی که حملات پهلپادی در روز جمعه عربستان را مجبور به تعطیلی خط لوله عظیم شرق به غرب کرد، ریاض جزئیات کاملی درباره میزان خسارت یا مدت زمان از مدار خارج ماندن این مسیر ارائه نکرده است.

«وزیر اسبق امور خارجه کشورمان از بیمه‌گذار رئیس‌جمهور

چین برای ایضای نقش در مذاکرات صلح بین ایران و آمریکا استقبال کرد. دکتر محمدجواد طریف در فضای مجازی نوشت: ابتکارات سازنده رئیس‌جمهور «شی‌جین‌پینگ»، فرصتی به‌موقع برای کاهش تنش‌ها فراهم می‌کند. امنیت پایدار منطقه‌ای نیازمند احترام به حاکمیت، توقف اجبار و پایبندی به حقوق بین‌الملل است. دیپلماتی چندجانبه تنها مسیر عملی به سوی صلح است.

«انجمن داروسازان هشدار داد داروهای ایرانی ۱۵۰ درصد داروهای خارجی بین ۳۰۰ تا ۴۰۰ درصد افزایش قیمت داشته‌اند، در چنین شرایطی، اگر سیاست‌های حمایتی و منابع بیمه‌ای متناسب با رشد هزینه‌ها تقویت نشود، فشار ناشی از این افزایش‌ها بیش از گذشته به مصرف‌کننده نهایی منتقل خواهد شد. این انجمن افزود: افزایش قیمت دارو مربوط به چند روز یا هفته اخیر نیست، این روند از ابتدای سال آغاز شده و قیمت داروها بدتدریج افزایش پیدا کرده است. بنابراین، اخبار مربوط به افزایش قیمت در روزهای اخیر به معنای آریا را رد نیست، بلکه بیشتر شدن انتشار این اخبار در روزهای اخیر باعث شده موضوع بیشتر مورد توجه قرار گیرد.

«بازنشستگان تأمین اجتماعی می‌گویند هزینه‌های پرداختی

آنان در مراکز درمانی و بیمارستانها را بیمه آتیهمسازان حافظ

به عنوان متعهد بیمه‌ای تکمیلی بازنشستگان از آردیهیشت اسمال پرداخت نکرده است!
بازنشستگان تأمین اجتماعی خطاب به مسئولین وزارت کار و سازمان تأمین اجتماعی می‌پرستد آیا وقت آن نرسیده که در این موضوع و خلف وعده بیمه آتیهمسازان دخالت کنید!

خبر

دستور کار اجلاس امروز صالاله عمان تعیین مسیر دریایی جدید در تنگه هرمز

طرف ایرانی تأکید کرده است که این موضوع در چارچوب مذاکرات دوجانبه تهران و مسقط دنبال خواهد شد.

«**عراقچی:دستورکار نشست عمان، مسیر دریایی جدید در تنگه هرمز است**
در همین ارتباط، وزیر خارجه ایران اظهار داشت: دستورکار نشست عمان، مسیر دریایی جدید در تنگه هرمز است.

سید عباس عراقچی در گفتگو با العربی الجدید افزود: جزئیات توافق با عمان و نقشه‌های مرتبط با مسیر جدید را در اختیار کشورهای شرکت‌کننده قرار خواهیم داد.

وی تصریح کرد: توافق با عمان به هیچ وجه به معنای بازگشایی تنگه هرمز نیست و شرط ایران برای بازگشایی این آبراهه، بازگشت آمریکا به

حسین کمالی دبیرکل حزب اسلامی کار:

دفاع از کشور فراتر از مرزبندی‌های سیاسی است

محسوس نبود. همچنین، آن‌ها از برخی کشورهای منطقه امتیازاتی گرفته‌اند که امروز این امتیازات با شدت بیشتری تعقیب می‌شود.

کمالی بیان کرد: به یاور من، کشورهای عربی حاشیه جنوبی خلیج‌فارس هزینه‌های جنگ آمریکا و صهیونیست‌ها با ایران را تا دلار آخر پرداخت خواهند کرد. تقاضای بودجه نظامی ازسوی ترامپ از کنگره، تنها یک نمایش مضحک است که او به راه انداخته و در واقع عرب‌ها از همان ابتدا پذیرفته‌اند که هزینه‌های جنگ را بپردازند. به‌همین‌ان نیز خواهند پرداخت که هدف از آن مقابله با ایران است. وی تصریح کرد: اگر از جنبه نظامی بنگریم، عملکرد سرداران، فرماندهان و رزمندگان ما در جبهه‌های مختلف، به گونه‌ای غرورآفرین و احترام‌برانگیز بوده است که بسیاری از مشکلات منطقه‌ای را برای آینده ما حل خواهد کرد. برای نمونه، در موضوع نام خلیج‌فارس، برخی از کشورهای عربی منطقه بودند قصد داشتند با استفاده از سیاست پول پاشی و قدرت مالی خود، نام تاریخی خلیج‌فارس را تغییر داده و نام دیگری را جایگزین کنند اما اکنون متوجه شده‌اند که با این روش‌ها نمی‌توانند کار یک از پیش ببرند.

نماینده ادوار مجلس شورای اسلامی عنوان کرد: در رابطه با جزایر ایرانی، آن‌ها همواره با این تهدید که آمریکا برای تصرف جزایر خواهد آمد، سعی داشتند نوعی دل نگرانی برای ایران ایجاد کنند، اما این تهدید دیگر اعتبار بین‌المللی و منطقه‌ای خود را از دست داده و از میان رفته است. این‌ها امتیازاتی است که ایران برای درازمدت به دست آورده است.

کمالی گفت: در وضعیت محاصره اقتصادی ما نیازمند دسترسی

به آب‌های آزاد و توانایی مبادله کالا و خدمات با سایر کشورها هستیم. بنابراین ناچاریم برای ازیس‌گیری این حق قانونی و حقوق بین‌المللی خود، به مبارزه بپردازیم- و راه دیگری جز این پیش روی ایران نیست.

دبیر کل حزب اسلامی کار در پاسخ به این پرسش که چرا در شرایط فعلی، درحالی که باید برای تأمین منافع ملی پشت سر سرداران و دیپلمات‌های کشور ایستاد، برخی افراد به دنبال ایجاد دوگانگی کاذب هستند، گفت: وجود این مسأله در کشورهای مختلف، از جمله آمریکا و رژیم صهیونیستی، و همچنین در ایران و برخی کشورهای دیگر، امری طبیعی است. افراد دیدگاه‌ها و تفکرات متفاوتی دارند و نمی‌توان انتظار داشت که همه انسان‌ها هم‌نظر باشند.

وی ادامه داد: نکته مهم این است که در کشور ما، اکثریت قاطع مردم پشت مسئولان ایستاده‌اند و از سیاست‌های اتخاذ شده توسط آنان دفاع می‌کنند، چه سیاست‌های مربوط به دفاع از تمامیت ارضی و حراست نظامی از انقلاب و چه سیاست‌های مربوط به تعامل، گفت‌وگو و سیاست‌ورزی.

رئیس خانه احزاب ایران خاطرنشان کرد: در هر دو حوزه، مردم با مسئولان قوای سه‌گانه همراه هستند و بعید می‌دانم در این زمینه مشکل خاصی وجود داشته باشد. افراد حق دارند نظرات و عقاید خود را داشته باشند و آن‌ها را بیان کنند و نباید نسبت به این موضوع سخت‌گیری کرد.

کمالی در ارزیابی شکست انگاره آمریکا به عنوان تأمین‌کننده یا فروشنده امنیت عنوان کرد: این موضوع درحال حاضر به طور کلی به مهر ریخته است و آمریکا تا این لحظه نمی‌تواند آن نقش را ایفا کند، مگر اینکه در آینده اتفاقات دیگری رخ دهد. براساس آنچه تاکنون پیش آمده و با توجه به روند جریان جنگ میان ایران و آمریکا، تصور می‌کنم آمریکا دیگر نمی‌تواند از این مزیت برخوردار باشد و احتمال دارد در موقعیت متفاوتی قرار بگیرد.

وزیر پیشین تعاون، کار و رفاه اجتماعی بیان کرد: البته نکته‌ای که من به آن اشاره می‌کنم، به ملت‌ها برمی‌گردد، زیرا ملت‌ها، اکثر قریب به اتفاق، ضدظلم و ضدجنگ بوده و صلح‌طلب هستند. ما را به‌ی‌ایرابطه با دولت‌ها، نگاه‌ها متفاوت است، بخش عمده‌ای از دولت‌ها بر این اساس بنا شده است؛ بزرگ آحاد ملت ایران در تهران است؛

فرمانده سپاه تهران بزرگ با تأکید

از مداخلات مغرب بیگانگان.

*** تلاش بازگیران خارج از منطقه برای اخلال در نشست عمان با ابزار سازی از بحرین**

خبر دیگر اینکه، در آستانه برگزاری نشست مشترک وزرای خارجه ایران و کشورهای ساحلی خلیج فارس در عمان، گزارش‌ها از تلاش برخی طرفه‌ای خارج از منطقه برای جلوگیری از شکل‌گیری یک سازوکار بومی و منطقه‌ای با مشارکت همه کشورهای منطقه جهت تأمین امنیت درون زای منطقه‌ای خبر می‌دهند.

در همین ارتباط، وزارت خارجه بحرین اعلام کرد که این کشور تا پیش از بازگرداندن روابط دیپلماتیک با جمهوری اسلامی ایران، در هیچ نشست گروهی با حضور تهران شرکت نخواهد کرد.

به نظر می‌رسد این تصمیم بحرین تحت فشار برخی قدرت‌های خارج از منطقه خلیج فارس، از جمله آمریکا و رژیم صهیونیستی اتخاذ شده است. این امر البته به منزله محروم شدن بحرین از مشارکت در یک تحول مهم منطقه‌ای است، اما هم‌زمان می‌تواند نشانه دیگری از جدایی خودخواسته حاکمان این جزیره از روندهای درحال شکل‌گیری در منطقه باشد.

در همین چارچوب برخی خبرها حاکی از رایزنی فعال بحرین با کویت و امارات برای منصرف کردن آنها از شرکت در نشست عمان است و گفته می‌شود تحرکات اسرائیل و آمریکا خصوصا با امارات نیز در این ارتباط افزایش یافته است.

در این میان، مسئولیت نخبان قومی و مذهبی، رسانه‌ها و جریان‌های سیاسی نیز کمتر از دستگاه‌های امنیتی نیست، و در شرایطی که هر تصویر، خبر، ویدئو یا شایعه می‌تواند در چند دقیقه میلیون‌ها نفر را تحت تأثیر قرار دهد، یک جمله نستجیده می‌تواند آثار یک عملیات مسلحانه را چند برابر کند.

گروه مسلح شاید بتواند یک نفر را ترور کند اما این روایت‌سازی است که می‌تواند یک جامعه را در برابر جامعه دیگر قرار دهد. تجربه نشان داده که ترمیم همبستگی اجتماعی پس از حوادث امنیتی در مناطق قومیتی، خود یک مسئله راهبردی است. خدشه به همبستگی مردم این مناطق، می‌تواند یکی از مهم‌ترین اهداف دشمن باشد. بنابراین، در شرایط فعلی باید دو کار هم‌زمان انجام شوند، با تروریسم برخورد شود و با زمینه‌های ایجاد تولید تروریسم نیز هوشمندانه مواجه شویم. اولی بدون دومی کافی نیست.

اگر شبکه‌های مسلح دستگیر شوند اما بی‌اعتمادی اجتماعی افزایش یابد، امکان بازتولید ناامنی همچنان باقی است. اگر عملیات‌های تروریستی دفع شوند اما مطالبات مشروع مردم در مناطق مرزی نادیده گرفته شود، فضای روایت‌سازی برای دیگران فراهم خواهد ماند. و اگر در مقابل، برای مقابله با ناامنی، همه تفاوت‌های قومی و مذهبی به مسئله امنیتی تبدیل شوند، ممکن است ناخواسته همان زمین بازی را فراهم کنیم که دشمن در پی آن است. اکنون بیش از هر زمان دیگری باید مراقب بود گلوله‌ای که در پیرانشهر یا راسک شلیک می‌شود، به گلوله‌ای برای شلیک به وحدت اجتماعی ایران تبدیل نشود.

جواب‌شمار

تروریست‌ها ممکن است بتوانند یک نفر را هدف قرار دهند اما این ما هستیم که می‌توانیم تعیین تکمیل گلوله آنها فقط یک قربانی می‌گیرد یا به شکاف میان میلیون‌ها ایرانی تبدیل شود. در شرایطی که کشور هم‌زمان زیر فشار نظامی و اقتصادی قرار دارد، حفظ پیوندهای قومی و مذهبی دیگر صرفا یک فضیلت اجتماعی نیست بخشی از دفاع ملی ایران است.

نماینده ادوار مجلس ادامه داد: بنابراین، ما نمی‌توانیم از این نوع حقوق بین‌الملل که تأمین‌کننده حقوق کشور و مردم ما نیست، توقع داشته باشیم نقشی متفاوت از آنچه تا امروز دیده شده است، ایفا کند. البته مقاومتی که ما در پیش گرفتیم، پاسخی به تمام بدرفتاری‌ها و کج‌رفتاری‌هایی است که آمریکا و کشورهای مشابه آن مرتکب می‌شوند.

کمالی تصریح کرد: در واقع آمریکایی‌ها بر این باورند که توانسته‌اند ایران را به نوعی مهار و محدود کنند، در مقابل، نگاه ایران این است که آمریکا به عنوان یک متجاوز وارد منطقه شده است. درخصوص ضرورت مقاومت در برابر تجاوز، هیچ‌گونه اختلاف نظری در کشور وجود ندارد و هیچ جریانی پذیرای سلطه قدرت‌های خارجی نیست.

نماینده ادوار مجلس شورای اسلامی اظهار کرد: آمریکایی‌ها این واقعیت را درک نکرده‌اند و تصور می‌کنند ایران از نظر فرهنگی، مشابه برخی کشورهای دیگری است که پیش‌تر با آن‌ها مواجه شده بودند. موضوع دیگر، فرهنگ عاشورایی حاکم بر ایران است، گذشت ۱۴ قرن از آن واقعه همچنان با برگزاری آیین‌های عزاداری همراه است. کمالی ادامه داد: در پی تجاوزات دشمن و به شهادت رساندن مردم بی‌گناه در کوچه و بازار، هدف قرار دادن نظامیان و ترور مسئولان سیاسی، روحیه‌ای از خنجرهای در جامعه شکل گرفته است که ریشه در این فرهنگ دارد و برای آمریکایی‌ها تقریبا غیر قابل درک و ناشناخته است.

وی افزود: آمریکایی‌ها متحمل خسارت‌های سنگینی شده‌اند، امروز آمریکا پایگاه‌های خود را در منطقه از دست داده و از لحاظ اقتصادی نیز شرکا و همپیمانانی که سالیان متمندی برای حضور آمریکا در منطقه هزینه کرده بودند، اکنون سرمایه‌گذاری‌های خود را بی‌حاصل می‌بینند.

کرد: آنچه امروز جهانپان مشاهده می‌کنند، شکست قطعی و تمام‌عیار آمریکا و صهیونیست‌ها در رسیدن به اهداف‌شان است و آنها به هیچ‌کدام از اهدافی که اعلام کرده بودند، نرسیدند و هیچ پاسخی درباره سوالاتی که از آنها درباره تحقق اهداف‌شان مطرح می‌شود، ندارند.

وی ادامه داد: ما تا آخرین قطره خون در مقابل این متجاوزان خواهیم ایستاد و پاسدار ایران قوی خواهیم بود. دشمن قصد داشت انسجام و وحدت را تضعیف کند، اما مردم و مسئولان با درک صحیح از موقعیتی که در آن قرار داریم، درحال تقویت این مؤلفه‌ها هستند.

جمهوری اسلامی

ماشه‌هایی که وحدت ملی را نشانه می‌گیرند

بقیه از صفحه اول

البته یکی از ضرورت‌های سیاست امنیتی هوشمند این است که میان نارضایتی اجتماعی، مطالبات واقعی مردم، جرم سازمان‌یافته، قاچاق، منازعات محلی و تروریسم سازمان‌یافته تفکیک قائل شد. همه مشکلات مناطق مرزی را نمی‌توان با عینک امنیتی دید و همه مطالبات قومی و مذهبی را نیز نباید به پروژه خارجی نسبت داد. چنین رویکردی نه‌تنها کمکی به امنیت نمی‌کند، بلکه می‌تواند دقیقا همان شکافی را ایجاد کند که گروه‌های مسلح و حامیان خارجی آنها به دنبال آن هستند. راه مقابله با پروژه شکاف، پیش از هر چیز، جلوگیری از امنیتی شدن هویت‌هاست. در واقع، یکی از مهم‌ترین خطوط دفاعی ایران در برابر این تحركات، نه فقط مرزبان و نیروی امنیتی، بلکه اعتماد مردم مناطق مرزی به کشور و احساس تعلق آنان به کلیت ایران است. هرچه این پیوند محکم‌تر باشد، گروه مسلح برای تبدیل یک عملیات محدود به بحران اجتماعی، مجال کمتری خواهد داشت. این رویکرد در دولت‌های مختلف با درجات گوناگون مورد توجه بوده اما در دولت چهاردهم به سپردن مسئولیت‌های کلیدی مناطق قومی به مدیرانی از همان مناطق، با جدیت بیشتری دنبال شده است.

از این منظر، واکنش به ترور افرادی همچون ماموستا نژتئی اهمیت نامدین ویژه‌ای پیدا می‌کند. نباید اجازه داد یک روحانی اهل سنت که قربانی خشونت مسلحانه شده، در روایت‌های سیاسی و رسانه‌ای به نمادی برای تقابل قومی یا مذهبی تبدیل شود. پیام درست این است که امنیت او، همانند امنیت هر شهروند ایرانی، بخشی از امنیت ملی است همان‌طور که جان یک نیروی نظامی بلوچ یا یک شهروند کرد نیز از همین جایگاه برخوردار است. این نگاه، اتفاقاً از منظر امنیتی ملی واقع‌بینانه‌تر است. امنیت پایدار زمانی شکل می‌گیرد که شهروند پیرانشهر، راسک، زاهدان یا سراوان احساس کند امنیت او موضوعی ملی است، نه مسئله‌ای حاشیه‌ای مربوط به یک منطقه خاص.

در این میان، مسئولیت نخبان قومی و مذهبی، رسانه‌ها و جریان‌های سیاسی نیز کمتر از دستگاه‌های امنیتی نیست، و در شرایطی که هر تصویر، خبر، ویدئو یا شایعه می‌تواند در چند دقیقه میلیون‌ها نفر را تحت تأثیر قرار دهد، یک جمله نستجیده می‌تواند آثار یک عملیات مسلحانه را چند برابر کند. گروه مسلح شاید بتواند یک نفر را ترور کند اما این روایت‌سازی است که می‌تواند یک جامعه را در برابر جامعه دیگر قرار دهد. تجربه نشان داده که ترمیم همبستگی اجتماعی پس از حوادث امنیتی در مناطق قومیتی، خود یک مسئله راهبردی است. خدشه به همبستگی مردم این مناطق، می‌تواند یکی از مهم‌ترین اهداف دشمن باشد. بنابراین، در شرایط فعلی باید دو کار هم‌زمان انجام شوند، با تروریسم برخورد شود و با زمینه‌های ایجاد تولید تروریسم نیز هوشمندانه مواجه شویم. اولی بدون دومی کافی نیست.

اگر شبکه‌های مسلح دستگیر شوند اما بی‌اعتمادی اجتماعی افزایش یابد، امکان بازتولید ناامنی همچنان باقی است. اگر عملیات‌های تروریستی دفع شوند اما مطالبات مشروع مردم در مناطق مرزی نادیده گرفته شود، فضای روایت‌سازی برای دیگران فراهم خواهد ماند. و اگر در مقابل، برای مقابله با ناامنی، همه تفاوت‌های قومی و مذهبی به مسئله امنیتی تبدیل شوند، ممکن است ناخواسته همان زمین بازی را فراهم کنیم که دشمن در پی آن است. اکنون بیش از هر زمان دیگری باید مراقب بود گلوله‌ای که در پیرانشهر یا راسک شلیک می‌شود، به گلوله‌ای برای شلیک به وحدت اجتماعی ایران تبدیل نشود.

تروریست‌ها ممکن است بتوانند یک نفر را هدف قرار دهند اما این ما هستیم که می‌توانیم تعیین تکمیل گلوله آنها فقط یک قربانی می‌گیرد یا به شکاف میان میلیون‌ها ایرانی تبدیل شود. در شرایطی که کشور هم‌زمان زیر فشار نظامی و اقتصادی قرار دارد، حفظ پیوندهای قومی و مذهبی دیگر صرفا یک فضیلت اجتماعی نیست بخشی از دفاع ملی ایران است.

نورنیوز

سازمان غذا و دارو اعلام کرد عرضه واکسن آنفلوآنزا از اواخر شهریور

سخنگوی سازمان غذا و دارو با اشاره به افزایش تقاضای مردم برای واکسن آنفلوآنزا گفت: فرآیند تأمین واکسن از ماه‌ها قبل آغاز شده و عرضه رسمی آن براساس برنامه‌ریزی انجام‌شده از اواخر شهریور و در طول مهرماه دنبال خواهد شد.

محمد هاشمی اظهارداشت: افزایش تقاضا برای واکسن آنفلوآنزا با نزدیک شدن به فصل پاییز طبیعی است و سازمان غذا و دارو نیز تأمین این واکسن و دسترسی مناسب مردم به آن را با جدیت دنبال می‌کند.

وی افزود: فرآیند تأمین واکسن آنفلوآنزا از ماه‌ها قبل آغاز شده و برای تأمین نیاز گروه‌های مختلف، مسیرهای متعددی دنبال شده است. در این میان، تأمین واکسن از یکی از تأمین‌کنندگان اصلی مطابق طبق برنامه منتظر پیش رفت و همین موضوع موجب شد تأمین از منابع جایگزین نیز با جدیت دنبال شود.

سخنگوی سازمان غذا و دارو ادامه داد: برای گروه‌های تحت پوشش معاونت بهداشت، از جمله اقشار آسیب‌پذیر و افراد واجد شرایط، واکسن جایگزین تا پایان شهریور وارد چرخه تأمین خواهد شد و برای بازار نیز واکسن‌های مورد نیاز از اواخر شهریور و در طول مهر در دسترس قرار خواهند گرفت.

هاشمی با اشاره به تنوع منابع تأمین واکسن گفت: اسمال نیز تقریباً در سطح سال گذشته، واکسن‌های آنفلوآنزا از منابع مختلف از جمله واکسن‌های چینی و روسی تأمین خواهد شد و برای بخشی از واکسن‌ها تحت پوشش برنامه‌های بهداشتی نیز واکسن فرانسوی در نظر گرفته شده است.

وی تأکید کرد: واکسن‌های چینی تأمین‌شده نیز از تولیدکنندگان معتبر از جمله شرکت سینوفارم و یک تولیدکننده دیگر تهیه می‌شوند و فرآیند تأمین، ورود و توزیع آن‌ها از مسیرهای رسمی و تحت نظارت انجام خواهد شد.

هاشمی افزود: مردم ممکن است در روزهای آینده با وعده فروش یا عرضه واکسن آنفلوآنزا ازسوی اقصاد یا صفحات غیررسمی در فضای مجازی مواجه شوند، اما توصیه ما این است که به چنین وعده‌هایی اعتماد نکنند. در مورد فرآورده‌های دارویی حساس، تنها مشاهده بسته‌بندی و نام محصول برای اطمینان از کیفیت کافی نیست و اصالت، مسیر تأمین و شرایط حمل و نگهداری نیز اهمیت دارد.

می‌خواهند «دولتِ مستقر» را «دولتِ مستعجل» کنند	
غلامرضا بنی اسدی	
	
شهرمنده می‌کردند. دیدهام پلاکاردهایی که هدف را از ایستادگی در برابر دشمن به جبهه گرفتن در برابر این و آن تقلیل داده‌اند. عامدانه گفته‌ها و نوشته‌هاشان را بازخوانی نمی‌کنم اما متولیان امر را به خوانش وضعیت می‌خوانم چه اگر تدبیری نینادیشند، آن تدبیر موفق و دشمن شکن خود به تولید دشمنی در میان آحاد مردم تبدیل خواهد شد. اگر برای نقشه‌ها و نقش‌های سایه‌ها چاری اندیشیده نشود دور نخواهد بود که آفتاب بشود حسرت دور از دسترس ما. بزرگان یا به میدان بگذارند و توجیه کند اصحاب فرع نشین را. آگاهشان کنند که وجود سایه خود رهین اوضاع آفتابی است. آفتاب نباشد، سایه هم نخواهد بود و سایهی همه جا را خواهد گرفت. بگذریم. جنگی چنین سهمگین که ما گرفتارش شدیم. هر جا بود همه چیز را فرو پاشیده بود اما ما ایستاده ماندیم با زخم‌های پرشمار. دشمن نتوانست ما را زیر آوار برد اما اصحاب فریعات انگار خود می‌خواهند آنچه را جبهه استکبار و صهیون نتوانسته نابود کند، فرو بیاشد. به سنگر بثنی اتحاد کشور که در برابر بمب‌های سنگر شکن سرفراز بیسرون آمد با موشک‌های پیلاندرانداز اختلاف و انتساقی حمله می‌کنند. خدا بخیر کند نتیجه را. خدا بخیر کند عاقبت ترجیح فرع بر اصل را. خدا بخیر کند امروز و فردای میهن را...	

عادی‌سازی زندگی بخشی از تاب‌آوری ملی	
دکتر مریم زارعیان	
نمی‌دانند چه زمانی و چگونه رخ خواهد داد. در چنین شرایطی، اضطراب و بی‌بینی نسبت به آینده افزایش می‌یابد و احساس کنترل بر زندگی کاهش پیدا می‌کند. انسان دیگر صرفاً با یک خطر مواجه نیست، با آینده‌ای مواجه است که نمی‌تواند درباره آن تصمیم بگیرد. در اینجا نقش راهبرد اهمیت پیدا می‌کند. رسانه در دوران جنگ وظیفه دارد جامعه را از واقعیت میدان آگاه کند، از گسترش شایعه جلوگیری کند و امکان مواجهه جمعی با بحران را فراهم آورد. اما با پایان جنگ، جامعه دیگر فقط به روایت تهدید نیاز ندارد، به روایت بازگشت نیز نیازمند است. از همین منظر، درباره صداوسمیما می‌توان پرسش کرد که آیا توانسته از منطق رسانه‌ای روزهای جنگ عبور کند؟ اگر برنامه‌هایی مانند «به وقت ایران» شبکه خبر در ساعات پریننده همچنان با ادبیات مواجهه دائمی پیش می‌روند، مسئله فقط محتوای این برنامه‌ها نیست، مسئله تصویری است که رسانه از وضعیت عمومی کشور می‌سازد. جامعه پس از جنگ به چیزی بیش از اخبار جنگ نیاز دارد. در کنار تصویر تهدید، باید تصویر زندگی نیز دیده شود. مدرسه و دانشگاه‌ها و فرهنگ، هنر و ورزش، سفر و فراغت، و شادی‌های کوچک و معمولی که در روزهای بحران نخستین چاره‌هایی هستند که به حاشیه رانده می‌شوند. مردم باید بتوانند دوباره برای آینده برنامه بریزند، کار کنند، درس بخوانند، عاشق شوند، سفر کنند، ببینند و بخندند. اینها تجملات زندگی نیستند، سازوکارهای بازسازی آن هستند. البته بازگشت به زندگی نه فوری است و نه به همان سرعت زندگی گذشته. جامعه‌ای که سوگوار است، به زمان نیاز دارد. بهت و اندوه، به‌ویژه پس از چنین حمله‌ای، یک‌شبه از میان نمی‌روند. از این منظر، شاید لازم باشد مفهوم تاب‌آوری ملی را از نو ببینیم. تاب‌آوری فقط توان تحمل ضربه نیست، توان بازگشت به زندگی پس از ضربه نیز هست. جامعه‌ای که بتواند پس از یک بحران دوباره اعتماد کند، سرمایه‌گذاری کند، خانواده تشکیل دهد، آموزش دهد، تولید کند، فرهنگ یافارند، در برابر بحران بعدی نیز نیرومندتر خواهد بود. بنابراین، انتخاب میان «هوشیاری» و «عادی‌سازی» انتخاب درستی نیست. مسئله، تمایز میان هوشیاری و اضطراب است. هوشیاری یعنی آمادگی برای آنچه ممکن است رخ دهد. اضطراب یعنی زندگی کردن گویی آنچه ممکن است رخ دهد، هر لحظه درحال وقوع است. اولی به تصمیم‌گیری کمک می‌کند و دومی، در صورت تداوم، آن را مختل می‌کند. از این رو، عادی‌سازی زندگی را نباید عقب‌نشینی از امنیت یا بی‌اعتنایی به تهدید تلقی کرد. برعکس، عادی‌سازی می‌تواند بخشی از سیاست تدبیر در معنای گسترده آن باشد، زیرا سرمایه روانی، اعتماد اجتماعی، سرمایه انسانی و پویایی اقتصادی نیز از منابع قدرت یک کشورند. اگر احتمال باشد که فردی آینده را جدی می‌گیرد، باید دقیقاً به همین دلیل از فرسوده شدن جامعه فاصله دو جنگ جلوگیری کنیم. نیروهای مسلح باید آماده باشند، دولت باید سناریوهای دشوار را روی میز گذاشته اما مردم باید بتوانند برای فرای زندگی خود تصمیم بگیرند. در نهایت، دفاع از کشور فقط به معنای توانایی جنگیدن نیست، به معنای حفظ جامعه‌ای است که جنگ برای دفاع از آن ضرورت پیدا می‌کند. اگر جنگ بتواند بدون شلیک گلوله‌ای تازه، زندگی را برای مدت نامعلوم در انتظار و اضطراب نگه دارد، بخشی از هدف خود را محقق کرده است. آمادگی نیروهای مسلح برای دفاع از ایران ضروری است و مردم نیز پشتیبان و قدردان آنان هستند. اما کشوری که می‌خواهد در برابر تهدیدها تاب‌آور بماند، باید کمک کند مردمش زندگی کنند. جامعه می‌تواند هوشیار باشد، یا آنکه معلق بماند و آماده باشد، یا آنکه زندگی در آن شبیه پادگان شود.	

برای یک جریان «فرع»

چنان جای «اصل» را گرفته که در حاشیه هم جایی برای پرداختن به اصل نیست. چنان که اگر به اصل توجه دهی، چشمشان به سوت تو «براق» خواهد شد که انگار از دین خارج شده‌ای! نمی‌فهمد یا نمی‌خواهند بفهمند که اصل،

حفظ کبان ملک و ملت است. اصل اسلام است اما اینان چنان در گیر جزئیات رفتارهای اجتماعی برخی از مردم هستند که «اصل» در مهجوریت قرار گرفته و نادیده می‌ماند. مستند به همین جزئیات نیز هر که چون آنان رفتار نکند را می‌گویند. حتی از تحریف هم کوتاهی نمی‌کنند تا راه اتهام‌زنی برایشان باز باشد. نتیجه آن هم بزرگ‌تر شدن جزء از «کل» و اصل است. کیست که نداند امروز اصل، دشمن شناسی و ایستادن در مرزهای واقعی در برابر باطل صهیون است اما اینان براین اصل شریعی و عقلی شوریده و جناح مقابل را هدف گرفته‌اند و برخی «دولت مستقر» را می‌خواهند «دولت مستعجل» کنند حتی اگر در جنگی به این عملت در جایگاه خود، خوش درخشیده باشند. رفتارهای اجتماعی مورد انتقاد هم اسم رمز حمله به دولت است و متأسفانه برای این امر هم افراد موجه را با توجیهی نادرست به میدان می‌فرستند. من دیدهام کسانی را که با خشم و فریاد در این باره بلندگوها را هم

بانک توسعه جدید، ظرفیت مشترکی برای تاب‌آوری اقتصادی اعضا بسازد.
تاب‌آوری اقتصادی بدون امنیت، پایدار نخواهد بود. تحولات منطقه ما و به‌ویژه تجاوز نظامی آمریکا و رژیم صهیونیستی علیه جمهوری اسلامی ایران، نشان داد که آثار هدف قرار دادن زیرساخت‌های اقتصادی، انرژی و توسعه‌ای یک کشور در مدت کوتاهی از مرزهای یک کشور فراتر رفته و تبعات منطقه‌ای و جهانی در پی داشته باشد. مردم ایران هزینه سنگینی برای این تجاوزات پرداخته‌اند. زنان و مردان، کودکان و غیرنظامیان جان خود را از دست داده‌اند و زیرساخت‌هایی که طی دهه‌ها برای توسعه کشور ساخته شده بود، آسیب دیده است. این وقایع یادآور مسئولیت سنگین جامعه بین‌المللی در قبال حمایت از غیرنظامیان و جلوگیری از عادی‌سازی حمله به اهداف غیرنظامی است.

مردم غزه و لبنان نیز همچنان با پیامدهای جنایات و نسل‌کشی روبه‌رو هستند. نمی‌توان از حقوق بین‌الملل سخن گفت اگر پاسخ مؤثر بین‌المللی به تجاوز نظامی، گسترش انسان‌ها و نابودی زندگی آنها داده نشود. از این‌رو، بریکس باید در دفاع از حاکمیت ملی، تمامیت ارضی و ممنوعیت توسل به زور نیز نقش مؤثرتری ایفا کند.

دومین رکن، «همکاری» است. هیچ کشوری به تنهایی قادر به حل چالش‌های امروز جهان نیست. بریکس باید ظرفیت‌های پراکنده کشورهای جنوب جهانی را به ظرفیت مشترک تبدیل کند. در این میان، موقعیت ژئوپلیتیکی و ظرفیت انرژی و ترانزیتی جمهوری اسلامی ایران می‌تواند در توسعه مسیرهای تجاری و انرژی میان اعضا نقشی مؤثر ایفا کند.

رکن سوم، «پایداری» است. توسعه‌ای که نابرابری را افزایش دهد یا هزینه‌های امروز را بر دوش نسل‌های آینده بگذارد، پایدار نخواهد بود. نباید فراموش کنیم که جنگ یکی از عوامل جدی تخریب محیط‌زیست است. تجربه اخیر ایران نشان داد که آسیب به زیرساخت‌های انرژی و صنعتی، پیامدهایی فراتر از خسارت اقتصادی دارد و منابع طبیعی منطقه را نیز تحت تأثیر قرار می‌دهد.

در کنار این سه رکن، «دانش و نوآوری» نیز عاملی تعیین‌کننده است. بریکس باید اطمینان دهد که هوش مصنوعی و فناوری‌های نوین ابزار سلطه نشوند، بلکه وسیله توانمندسازی ملت‌ها باشند. بریکس امروز صرفاً چارچوبی برای همکاری میان چند اقتصاد نوظهور نیست بلکه نشانه تقاضایی فراینده برای جهانی متوازن‌تر و فراگیرتر است که در آن هیچ مرکز قدرتی حق تعیین سرنوشت دیگران را نداشته باشد.

جمهوری اسلامی ایران آمادگی دارد در این مسیر، ظرفیت‌های خود را در اختیار همکاری‌های بریکس قرار دهد. تاب‌آوری بدون همکاری پایدار نمی‌ماند، همکاری بدون عدالت پایدار نیست و پایداری بدون صلح و امنیت امکان‌پذیر نخواهد بود. بیابید بریکس را به بستری برای تبدیل این اصول به اقدام عملی تبدیل کنیم. آینده‌ای که در آن رشد، امنیت و توسعه برای همه امکان‌پذیر باشد، نه تنها ممکن است، بلکه مسئولیتی مشترک در برابر نسل‌های آینده است.

و چشم‌انداز زندگی نسل‌های آینده را تحت تأثیر قرار می‌دهد.
دیرکل کمیسیون ملی یونسکو در ایران با طرح این پرسش که چگونه می‌توان از احترام به حق توسعه سخن گفت، درحالی که مردمی برای دهه‌ها تحت فشار و محدودیت اقتصادی قرار دارند و سپس در معرض تهاجم نظامی نیز واقع می‌شوند، تصریح کرد: میان صیانت از حق توسعه و حفاظت از زیرساخت‌های حیاتی، رابطه‌ای مستقیم وجود دارد.

فرطوسی تأکید کرد: بزرگداشت چهلمین سالگرد اعلامیه حق توسعه نباید صرفاً به یادآوری یک سند تاریخی محدود شود، بلکه این مناسبت باید به نقطه‌ای برای بازنگری در سازوکارهای اجرای این حق و تقویت مسئولیت‌پذیری بین‌المللی تبدیل شود.
فرطوسی تأکید کرد: بزرگداشت چهلمین سالگرد اعلامیه حق توسعه نباید صرفاً به یادآوری یک سند تاریخی محدود شود، بلکه این مناسبت باید به نقطه‌ای برای بازنگری در سازوکارهای اجرای این حق و تقویت مسئولیت‌پذیری بین‌المللی تبدیل شود.

وی، حرکت از مرحله اعلام اصول به سمت اجرای واقعی و پاسخ‌گویی را ضروری اساسی دانست و خاطرنشان کرد: کشورها و بازیگرانی که از طریق اقدامات قهری و غیرقانونی و تهاجم نظامی به مسیر توسعه ملت‌ها آسیب می‌زنند، باید در قبال پیامدهای اقدامات خود پاسخگو باشند.

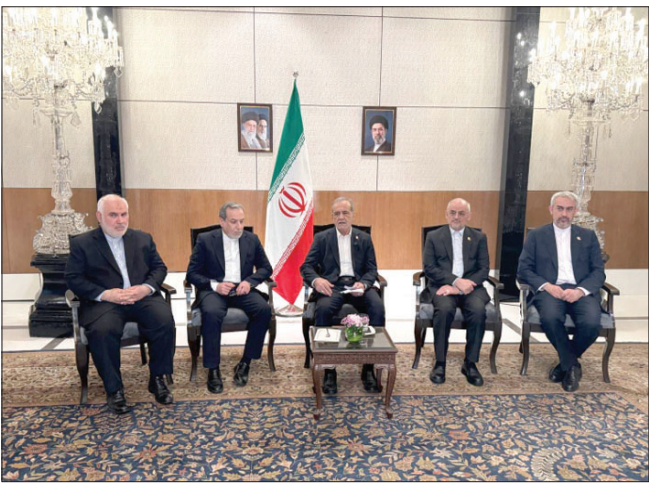
دیوان محاسبات کشور بااشاره به ضرورت اجرای تکالیف قانونی، وضعیت موجود را از حیث نظارتی، ترک فعل دانسته و تأکید داشته است که موضوع را وفق مقررات، مورد پیگیری و اقدام قانونی قرار می‌دهد.

نخبر

رئیس جمهور در تشریح دستاوردهای سفر به هند و اجلاس بریکس:

کشورهای عضو به دنبال حاکمیت چند صدایی در جهان هستند

دکتر پزشکیان به دیدارهای انجام‌شده در حاشیه اجلاس با نخست‌وزیر مالزی، رئیس‌جمهور آفریقای جنوبی، رئیس‌جمهور مصر و ولیعهد ابوظبی اشاره کرد و از دستیابی به تفاهات تازه با این کشورها خبر داد.

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه هدف افزایش امنیت و همکاری بین‌المللی است، گفت: «ما به دنبال ایجاد یک جهان چند صدایی هستیم که در آن همه کشورها بتوانند به حقوق خود دست یابند و به رفاه و توسعه دست یابند.»

</

بیست و دوم شهریور سالروز درگذشت آیت‌الله العظمی یوسف صائنی (۱۳۱۶–۱۳۹۹ ش) از فقهای نواندیش معاصر شیعه است که با تکیه بر سنت‌های ریشه‌دار حوزوی و رعایت دقیق شیوهٔ اجتهاد جواهری، تحولات قابل‌توجهی در آراء فقهی ایجاد کرد. نوآوری‌های فقهی او نه از گسست از سنت، بلکه از بازخوانی انتقادی و روشمند متون سنتی (آیات قرآن، روایات، اقوال فقها و قواعد اصولی) سرچشمه گرفته است. مبانی اصلی او شامل اولویت قرآن بر روایات ظنی، حاکمیت قاعده عدالت (با تفسیر عرفی–عقلایی)، قاعده نفی حرج، کرامت ذاتی انسان و توجه به عناصر زمان و مکان است. بررسی نمونه‌هایی چون برابری دیه و قصاص زن و مرد و مسلمان و غیرمسلمان، ارث کامل زوجه، سن بلوغ دختران و جواز مناصب برای زنان، نشان می‌دهد که این فتاوا همگی در چارچوب موازین سنتی استنباط و با استدلال‌های فقهی مستند ارائه شده‌اند. این شیوه باید به رویه‌ای رایج در میان مجتهدان شیعه تبدیل شود تا فقه بتواند به نیازهای عصر پاسخ دهد و کارآمدی دین را در تحولات پرشتاب معاصر حفظ کند. در این باره چند نکته قابل توجه می‌باشد.

۱. **مقدمه**
فقه شیعه از دیرباز با ویژگی پویایی و ظرفیت تأثیر اندیشه‌های امام خمینی درباره تأثیر زمان و مکان در اجتهاد، جلوه تازه‌ای یافت. در این میان، حضرت آیت‌الله یوسف صائنی به‌عنوان یکی از شاگردان برجسته امام خمینی، نمونه‌ای بارز از تلفیق پایبندی به سنت و نوآوری مسئولانه ارائه کرد. او بارها تصریح نمود که نوآوری باید بر پایه کتاب، سنت و عقل و در چارچوب فقه جواهری باشد و هرگونه خروج از این چارچوب را مردود می‌داند.س. حال پرسش اصلی است که چگونه آیت‌الله صائنی توانست با اتکا به متون سنتی حوزوی و پاسداشت شیوه اجتهادی کهن شیعه، فتاوی کارگشایی ارائه دهد که هم مشروعیت فقهی داشته باشد و هم پاسخ‌گوی نیازهای زمانه باشند. به نظر می‌رسد تاآوری‌های او نتیجه به‌کارگیری دقیق ظرفیت‌های درونی فقه سنتی (به‌ویژه اولویت قرآن، قاعده عدالت و نفی حرج) است، نه عدول از موازین اجتهاد.

۲. **زیست‌نامه علمی و زمینه فکری**
آیت‌الله یوسف صائنی در سال ۱۳۱۶ شمسی در روستای نیک‌آباد اصفهان در خانواده‌ای

اشاره
بر بخش اول این نوشتار گفته شد که یکی از مهم‌ترین پرسش‌های پیش روی نظام آموزشی حوزه این است که نظامی که در یک شرایط تاریخی خاص شکل گرفته است، چگونه باید خود را با شرایط تاریخی جدید هماهنگ کند، بدون آنکه هویت و اصول بنیادین خود را از دست بدهد؟ برای پاسخ به این پرسش، تحول درون‌زا و هویت‌محور، پیشنهادگرید. به این الگو، اصل بر حفظ هویت و سرمایه تاریخی حوزه است اما ساختارها و روش‌هایی که در طول تاریخ برای پاسخ به نیازهای خاصی پدید آمده‌اند، مقدس و غیرقابل تغییر تلقی نمی‌شوند. در این راستا موضوعاتی چون مفاهیم، شناسخت زمانه، نقش زمان و مکان، ترمیز از سنت‌گرایی ایستا و تحول‌گرایی بی‌ضابطه، لزوم خود تنظیمی، مساله شناسی اولویت‌بندی مسائل مورد بررسی قرار گرفت و اینک بقیه مباحث.
۱.۱ سطوح تحول آموزشی

آیت‌الله صائنی،

نوآوری فقهی همراه با پای‌بندی به سنت

تحلیلی بر روش‌شناسی اجتهادی و فتاوی کارگشای او در چارچوب فقه جواهری

روحانی به دنیا آمد. پس از تحصیلات مقدماتی در اصفهان، به حوزه علمیه قم رفت و از محضر بزرگانی چون آیت‌الله بروجردی، محقق داماد، ارaki و به‌ویژه امام‌خمینی بهره برد. او در سن جوانی به درجه اجتهاد رسید و از دهه ۱۳۵۰ افتاء خارج فقه را آغاز کرد. پس از انقلاب اسلامی، مدتی عضو شورای نگهبان و سپس دادستان کل کشور بود، اما سپس به حوزه بازگشت و تمرکز اصلی خود را بر تدریس و افتاء گذاشت. افزون بر مطالعه عمیق آموزه‌های دین و درگیری عملی با نیازهای جامعه، تأثیر عمیق امام خمینی بر او، به‌ویژه در تأکید بر فقه جواهری و نقش زمان و مکان، آشکار است. صائنی فقه را «فقه و زندگی» می‌دانست و معتقد بود که اجتهاد باید مستمر و پاسخ‌گوی چالش‌های معاصر باشد، بدون آنکه از چارچوب سنتی خارج شود.

۳. **مبانی روش‌شناختی اجتهاد در اندیشه صائنی**

آیت‌الله صائنی روش خود را صریحاً در چارچوب اجتهاد جواهری تعریف می‌کرد، شیوه‌ای که با دقت در سند و دلالت ادله، تنقیح مناط، الfای خصوصیت و توجه به مقاصد شریعت همراه است. پنج اصل کلیدی در استنباط او برجسته‌اند:

۳.۱. **اولویت قرآن بر روایات ظنی**
او نصوص قطعی‌الصدور قرآن را بر روایات ظنی‌الصدور مقدم می‌دانست. هر روایتی که با ظاهر یا منطقی قرآنی در تعارض باشد، از حیث ساقط یا نیازمند تأویل است. این اصل در مباحث قصاص و دیه به‌طور ویژه به‌کار گرفته شد.

۳.۲. **قاعده عدالت به‌عنوان اصل حاکم**

عدالت از نگاه او اصلی فراگیر، جهانی و همه شمول است که جنسیت، قومیت یا اعتقادات آن را مقید نمی‌کند. وی عدالت را عمدتاً به معنای عرفی–عقلایی می‌گرفت و معتقد بود شارع

مصادیق آن را به عرف عقلا واگذار کرده است. آیات متعددی چون «إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ» (نحل: ۹۰) و آیات نفی ظلم از خواننده، مبنای این قاعده‌اند. هر دلیلی که با عدالت عرفی ناسازگار باشد، در تعارض با قرآن قرار می‌گیرد و کنار گذاشته می‌شود.

۳.۳. **قاعده نفی حرج و سهولت شریعت**
با استناد به «مَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ» و روایت «بَعَثَ بِالْحَنِيفِيَّةِ السَّمْحَةِ»، احکام نباید موجب عسر و مشقت شوند.

امام خمینی درباره ضرورت احاطه مجتهد بر مسائل زمان خود، صرفاً یک توصیه اجتماعی نیست بلکه یک مسئله روش‌شناختی برای خود اجتهاد است.

۱.۴. **ضرورت توجه به نسل جدید**

یکی از مهم‌ترین تحولات عصر حاضر، تغییر نسل‌هاست. طلبه‌ای که قرار است با نسل جدید سخن بگوید، باید بداند نسل جدید چگونه می‌اندیشد، چگونه اطلاعات دریافت می‌کند، چه پرسش‌هایی دارد و از چه نوع زبان و استدلالی تأثیر می‌پذیرد. بنابراین آموزش حوزه باید در کنار دانش دینی، زمینه‌هایی برای شناخت، ارتباطات، رسانه، روان‌شناسی نسل‌ها، سواد رسانه‌ای، فضای مجازی، مهارت گفت‌وگو و روش پاسخگویی به شبهات را فراهم کند.

۱.۵. **حوزه به مثابه یک «نظام یادگیرنده»**

یکی از نتایج مهم بحث‌های فوق آن است که حوزه نباید خود را صرفاً «نظام انتقال‌دهنده دانش» بداند، بلکه باید به نظام یادگیرنده تبدیل شود. نظام یادگیرنده دائماً از محیط خود اطلاعات می‌گیرد، عملکرد خود را بررسی می‌کند و در صورت نیاز تغییر می‌دهد. بر این اساس، حوزه

حوزه دوره سوم – ۷۴۴

شیعه دارند و آیت‌الله صائنی آن‌ها را به‌عنوان ظرفیت‌های درونی فقه جواهری به‌کار گرفت.

۴. **نمونه‌هایی از فتاوی نوآورانه و استدلال‌های فقهی**

۴.۱. **برابری دیه و قصاص زن و مرد**

نظر مشهور بر تصف دیه زن و لزوم پرداخت فاضل دیه برای قصاص مرد در برابر زن است. اما آیت‌الله صائنی با استناد به اطلاق آیات قصاص («الْفَتْحُ بِالْفَتْحِ»: مثله: ۴۵ و «كَيْتَبَ عَلَيْكُمُ الْقِصَاصُ...»: بقره: ۱۷۸) که هیچ تفاوتی میان زن و مرد قائل نشده‌اند، و با نقد سندی و دلالی روایات تصنیف (که برخی را ضعیف یا مختص موارد خاص دانست)، به قفه را از جمود نجات می‌دهد بدون آنکه به برابری فتوا داد. او این روایات را مخالف قرآن و اصل عدالت شمرد و اجماع را مدرکی و غیرمستقل دانست. در نتیجه، در قصاص نیازی به رد فاضل دیه نیست.

۴.۲. **برابری دیه و قصاص مسلمان و غیرمسلمان**

با همان منطق قرآنی و قاعده عدالت، و با نقد روایات مبتنی بر آیه نفی سبیل، به برابری فتوا داد. جان هر انسانی که خوش محترم است (تحت پیمان یا در ذمه)، برابر است.

۴.۳. **ارث زوجه از تمام اموال شوهر**

برخلاف قول مشهور که زن را از عین برخی غیرمنقولات محروم می‌کند، آیت‌الله صائنی با تکیه بر عموم آیات ارث و روایات معتبر، و با نقد ادله حرمان، به ارث زن از عین منقولات و قیمت غیرمنقولات فتوا داد. در صورت انحصار وارث، تمام ترکه را متعلق به زوجه دانست. استدلال او بازگشت به ظاهر کتاب و سنت و نفی تعصبات غیرموجه بود.

۴.۴. **سن بلوغ دختران**

ایشان روایات ۹ سالگی را مطلق ندانست و آن‌ها را مشروط به قابلیت ازدواج، قاعدگی یا رشد تفسیر کرد. در غیر این صورت، آن‌ها را

۵. مباحثه. مباحثه می‌تواند با روش‌های جدید ترکیب شود، نه اینکه حذف شود.

۶. استقلال هویتی و علمی. حوزه باید استقلال هویتی و علمی خود را حفظ کند.

۷. میراث علمی. میراث فقهای گذشته نباید به حاشیه رانده شود بلکه باید در نسبت با مسائل جدید بازخوانی شود.

۱۹. **پیامدهای بی‌توجهی به تحولات عصری**

اگر نظام آموزشی حوزه نتواند خود را با شرایط جدید تنظیم کند، چند پیامد قابل پیش‌بینی خواهد بود.

۱. افزایش فاصله میان حوزه و جامعه. هرچه مسائل جامعه تغییر کند و نظام آموزشی ثابت بماند، فاصله میان تولید علمی حوزه و نیاز جامعه افزایش خواهد یافت.

۲. کاهش توان پاسخگویی. پرسش‌های جدید بدون پاسخ تخصصی باقی می‌مانند.

۳. ایجاد مرجعیت‌های رقیب. اگر حوزه نتواند به پرسش‌های مردم پاسخ دهد، افراد برای یافتن پاسخ به منابع دیگری مراجعه خواهند کرد.

مخالف کتاب و اصول مسلم شمرد و سن ۱۳

سالگی را معیار قرار داد.

۴.۵. **مناصب زنان و ولایت مادر**

با الfای خصوصیت از ادله مرد بودن و استناد به اصل اشتراک احکام و کرامت انسانی، مرد بودن را شرط قصاصات، مرجعیت و مناصب حکومتی ندانست. در ولایت بر سر فرزند، مادر را بر جد پدری مقدم شمرد.

سایر فتاوی نوی ایشان مانند وجوب طلاق خلع در موارد حرج، جواز خروج زن از منزل در موارد متعارف، و محرمیت فرزندخوانده در موارد مشقت، همگی با تکیه بر قواعد سنتی لاجرح و عدالت صادر شدند.

۵. **تحلیل و ارزیابی**

نوآوری‌های آیت‌الله صائنی در چارچوب موازین سنتی باقی می‌مانند، زیرا از فائره ادله کتاب و سنت خارج نشده‌اند، با قواعد اصولی پذیرفته‌شده (تقدم قرآن، حجیت عقل، نفی حرج) سازگارند و روش جواهری (دقت در سند و دلالت، تنقیح مناط) را رعایت کرده‌اند. تفاوت او با بسیاری از فقها در جرأت بازنگری در ادله ظنی و اولویت‌بخشی به اصول حاکم قرآنی و عدالت عرفی است. این رویکرد، قفه را از جمود نجات می‌دهد بدون آنکه به ضعیف یا مختص موارد خاص دانست)، به برابری فتوا داد. او این روایات را مخالف قرآن و اصل عدالت شمرد و اجماع را مدرکی و غیرمستقل دانست. در نتیجه، در قصاص نیازی به رد فاضل دیه نیست.

آیت‌الله صائنی با پایبندی عمیق به سنت حوزوی و شیوه اجتهاد جواهری، نشان داد که نوآوری سترگ نه تنها ممکن، بلکه ضروری است. فتاوی کارگشای او پاسخ‌گوی نیازهای مقلدان در حوزه‌های حقوق زنان، برابری انسانی و مسائل مستحدّه بود و کارآمدی اسلام را در عصر حاضر به نمایش گذاشت. این شیوه باید به رویه‌ای رایج در میان مجتهدان شیعه تبدیل شود: اجتهادی که با وفاداری به کتاب و سنت، عناصر زمان و مکان را لحاظ کند، اصول حاکم مانند عدالت و کرامت را محور قرار دهد، و دین را با تحولات پرشتاب زندگی معاصر تطبیق دهد. تلاش در این صورت است که فقه شیعه می‌تواند نقش تاریخی خود را به‌عنوان نظام حقوقی زنده و پاسخگو ایفا کند و از فاصله گرفتن دین از زندگی روزمره جلوگیری نماید.

اما نکته اساسی آن است که میراث آیت‌الله صائنی دعوتی است به استمرار اجتهاد پویا در دل سنت، مسیری که هم حاکمیت ذاتی نسبت به گذشته را حفظ می‌کند و هم آینده دین را تضمین می‌نماید.

۲.۲. **الگوی نهایی پیشنهادی**

می‌توان الگوی مطلوب نظام آموزشی حوزه را در قالب فرمول زیر خلاصه کرد.

هویت ثابت + شناخت متغیرهای زمان + مسئله‌شناسی + تخصص‌گرایی = اجتهاد روزآمد + ارزیابی مستمر = نظام آموزشی پویا
در این الگو، تحول نه تهدید هویت بلکه شرط استمرار کارآمدی هویت است. حوزه‌ای که می‌خواهد در آینده نیز حوزه باشد، باید بتواند در عین حفظ اصول خود، صورت آموزشی خود را متناسب با جهان جدید بازآرایی کند.

۲.۳. **نتیجه‌گیری**

نظام آموزشی حوزه حاصل قرن‌ها تجربه علمی و تربیتی است و به همین دلیل، حفظ سرمایه‌های تاریخی آن ضرورتی انکارناپذیر دارد. اما حفظ این سرمایه نباید با تثبیت همه صورت‌های تاریخی نظام آموزشی یکسان تلقی شود. میان «هویت حوزه» و «ساختار تاریخی حوزه» باید تمایز گذاشت. قرآن، سنت، اجتهاد، فقه، اصول، عقلانیت دینی، اخلاق و تربیت از عناصر هسته‌ای و بنیادین حوزه‌اند اما

نظام آموزشی حوزه و ضرورت توجه به تحولات عصری (۲)

تبیین الگوی خودتنظیمی نظام آموزشی حوزه در نسبت با نیازها و پرسش‌های جامعه معاصر

شیوه ارائه دروس، ساختار رشته‌ها، متون آموزشی، روش‌های ارزیابی، ابزارهای آموزشی و حتی برخی روش‌های انتقال دانش می‌توانند متناسب با شرایط جدید تنظیم شوند.

فردان کریسم غایت تفقه را با بازگشت به جامعه و انضار مردم پیوند می‌دهند. این نکته نشان می‌دهد که دانش دینی در منطق اسلامی از جامعه جدا نیست. ازسوی دیگر، تأکید امام خمینی بر نقش زمان و مکان در اجتهاد و ضرورت احاطه مجتهد بر مسائل زمان خویش، نشان می‌دهد که زمان‌شناسی صرفاً یک مهارت جانبی برای علم دینی نیست بلکه باید به‌عنوان بخشی از هویت دینی، اخلاق و تربیت از عناصر هسته‌ای و بنیادین حوزه‌اند اما

۲.۱. **پیشینه‌های سیاستی برای اصلاح نظام آموزشی حوزه**

براساس تحلیل‌های ارائه‌شده، پیشنهادهای زیر قابل طرح است. پیشنهاد اول، ایجاد «مرکز رصد تحولات عصری». این مرکز باید به طور مستمر تحولات اجتماعی، فرهنگی، علمی و فناوری را رصد کند. پیشنهاد دوم، تشکیل «نظام ملی مسئله‌شناسی دینی». پرسش‌های جامعه باید جمع‌آوری، طبقه‌بندی و اولویت‌بندی شوند. پیشنهاد سوم، پیوند نظام آموزشی با نظام پژوهشی. نتایج پژوهش‌های اجتماعی و علمی باید به برنامه آموزشی منتقل شوند. پیشنهاد چهارم، توسعه رشته‌های تخصصی. رشته‌های تخصصی باید براساس نیاز واقعی جامعه طراحی شوند، نه صرفاً براساس مدهای علمی.

از این منظر، حوزه مطلوب آینده نه حوزه‌ای است که سنت خود را کنار گذاشته باشد و نه حوزه‌ای که در صورت تاریخی گذشته متوقف مانده باشد بلکه حوزه‌ای است که سنت را سرمایه‌دید تحول خود قرار داده است. به تعبیر دیگر، تحول مطلوب حوزه، تحول از بیرون و بر حوزه تحمیل‌شده نیست بلکه تحول از درون سنت اجتهادی و برای تحقق بهتر رسالت دینی حوزه است. اگر حوزه بتواند چنین نظام خودتنظیمی‌ای ایجاد کند، نه تنها از تحولات عصری عقب نخواهد ماند، بلکه می‌تواند از یک نهاد عمدتاً پاسخ‌دهنده به یک نهاد پیش‌نگر، مسئله‌شناس و تولیدکننده پاسخ‌های دینی برای آینده تبدیل شود. در نهایت می‌توان گزاره اصلی مقاله را چنین صورت‌بندی کرد: نظام آموزشی حوزه پویا نیازمند حفظ هویت تاریخی و استمرار کارآمدی اجتماعی خود، نیازمند حفظ اصول بنیادین و تحول مستمر در ساختارها، روش‌ها و محتوای متناسب با نیازهای متغیر جامعه است و این تحول باید از طریق سازوکاری درون‌زا، عقلانی، تدریجی و ارزیابی‌پذیر صورت گیرد.

دوشنبه ۲۳ شهریور ۱۴۰۵ - شماره ۱۳۴۴۹ - سال چهل و هشتم ۵

سر نوشت نهادهای دینی شیعه در افغانستان

علی نوروزی
پژوهشگر حقوق و فقه سیاسی

تحولات اخیر افغانستان و اقدامات گروه طالبان در قبال برخی نهادهای علمی، فرهنگی و مذهبی، بار دیگر این پرسش اساسی را مطرح کرده است که آیا صرف در اختیار داشتن قدرت سیاسی و اعمال قوه قهریه می‌تواند منشأ مشروعیت حکومت باشد؟ پاسخ به این پرسش، نه‌تنها از منظر حقوق شهروندی و معیارهای حکمرانی معاصر، بلکه براساس بخش مهمی از مباحث فقه سیاسی اهل سنت نیز منفی است.

در اندیشه سیاسی اسلامی، میان قدرت سیاسی، استیلای سیاسی و مشروعیت سیاسی تفاوت اساسی وجود دارد. ممکن است گروهی با استفاده از قدرت نظامی و قهرآمیز بر سرزمینی مسلط شود، اما این امر به‌خودی‌خود به معنای تحقق مشروعیت سیاسی نیست. مشروعیت، نیازمند مجموعه‌ای از مؤلفه‌ها، از جمله رعایت شریعت، عدالت، رضایت امت، مشارکت سیاسی، بیعت و مسئولیت‌پذیری حکومت است.

در همین زمینه، متفکران اهل‌سنت در بازخوانی جایگاه شورا، آن را صرفاً به مشورت حاکم با گروهی از صاحبان دانش و تجربه محدود نمی‌کنند، بلکه شورا را به مسئله مشارکت سیاسی امت، محدودسازی قدرت و پاسخگویی حکومت پیوند می‌دهند. در دیدگاه معاصر، شورا می‌تواند سازوکاری برای مشارکت واقعی جامعه، بهره‌گیری از تخصص و کنترل قدرت سیاسی باشد؛ ازاین‌رو، مشروعیت حکومت تنها با ادعای اجرای شریعت تحقق نمی‌یابد، بلکه بـا پیوند میان شریعت، رضایت امت، مشارکت اجتماعی و مسئولیت‌پذیری سیاسی ارتباط دارد.

مشروعیت سیاسی و رضایت امت

وهبه زحیلی با پیونددادن شورا با بیعت و رضایت امت، جایگاه مردم را در فرایند مشروعیت سیاسی برجسته می‌سازد. در این نگاه، بیعت صرفاً یک مراسم سیاسی نیست، بلکه بیانگر رابطه‌ای حقوقی و سیاسی میان حاکم و امت است و پذیرش اجتماعی در تحقق اقتدار سیاسی نقش اساسی دارد (الزحیلی، بی‌تا، ج۱، صص ۱۸۰ و ۱۹۰). راشد غنوشی نیز با تأکید بر حاکمیت خداوند و جایگاه شریعت، معتقد است که تحقق این حاکمیت در عرصه اجتماعی از طریق امت صورت می‌گیرد. ازاین‌رو، امت در تعیین کارگزاران سیاسی خود دارای مسئولیت و اختیار است و قدرت حاکم، قدرتی مطلق و مستقل از جامعه نیست، بلکه باید در چارچوب شورا و مصالح عمومی محدود شود (غنوشی، ۱۳۸۲، ص ۱۰۳، ج ۱، ص ۲۱۵).

براساس این دیدگاه، شورا یکی از مهم‌ترین ابزارهای جلوگیری از تبدیل حکومت اسلامی به نظامی شخص‌محور است. حکومت مشروع، حکومتی است که میان نصوص شرعی، اراده امت، مشارکت سیاسی و پاسخگویی قدرت تعادل برقرار کند.
از شورای مشورتی تا شورای نهادی
بررسی دیدگاه‌های متفکران اهل‌سنت نشان می‌دهد که مفهوم شورا در تاریخ اندیشه سیاسی اسلامی، از سازوکاری محدود برای بهره‌گیری حاکم از نظر صاحبان دانش و تجربه، به اصلی گسترده‌تر برای تنظیم رابطه میان حکومت و جامعه تحول‌یافته است. در نظرطه‌الله کلاسیک، محور اصلی شورا بیشتر بر صلاحیت حاکم در تصمیم‌گیری و نقش اهل حل و عقد متمرکز بود اما در اندیشه‌های معاصر، مشارکت سیاسی امت، محدودسازی قدرت و پاسخگویی حکومت اهمیت بیشتری یافته است. از این منظر، شورا در حکمرانی اسلامی معاصر نباید صرفاً به‌عنوان ابزاری برای مشورت حاکم تلقی شود، بلکه باید به سازوکاری برای مشارکت واقعی جامعه و کنترل قدرت سیاسی تبدیل شود. چنین برداشتی، ظرفیت آن را دارد که در ارزیابی مشروعیت حکومت‌های معاصر، معیارهایی فراتر از صرف استیلای نظامی و قدرت قهریه ارائه کند.

حقوق شهروندی شیعیان و آزمون مشروعیت

بر این اساس، رفتار گروه طالبان با نهادهای دینی، علمی و فرهنگی شیعیان را نمی‌توان صرفاً مسئله‌ای داخلی یا اختلافی میان گروه‌های مذهبی تلقی کرد بلکه این مسئله با معیارهای عدالت، رضایت عمومی، حقوق شهروندی و مشروعیت سیاسی ارتباط مستقیم دارد.

حوزه علمیه خاتم‌النبییین (ص) و دیگر مراکز علمی و دینی شیعیان، بخشی از سرمایه علمی و فرهنگی جامعه افغانستان هستند. محدودسازی فعالیت این مراکز، بازداشتن استادان و طلاب، فشار بر رسانه‌ها و وابسته به جامعه شیعه و ایجاد محدودیت برای فعالیت‌های اجتماعی و فرهنگی، هنگامی که بدون سازوکار قانونی و مشارکت عمومی صورت گیرد، با مبانی حکمرانی مبتنی بر عدالت و مسئولیت‌پذیری سیاسی سازگار نیست.

اگر حاکمیت گروه طالبان خود را متعهد به شریعت می‌داند، این تعهد نمی‌تواند تنها به اجرای برخی احکام محدود شود بلکه عدالت، حفظ حقوق مردم، رعایت کرامت انسانی، جلوگیری از ظلم و فراهم‌کردن امکان مشارکت اجتماعی نیز بخشی از الزامات حکمرانی است. از این منظر، رفتار حاکمیت گروه طالبان با گروه‌های مذهبی، یکی از مهم‌ترین معیارهای سنجش عدالت و مشروعیت آن است.
قوه قهریه و آینده افغانستان

تجربه تاریخی و مباحث فقه سیاسی نشان می‌دهد غلبه و استیلا می‌تواند قدرت ایجاد کند، اما قدرت به‌تنهایی مشروعیت نمی‌آفریند. مشروعیت سیاسی هنگامی استحکام می‌یابد که میان حکومت و جامعه رابطه‌ای مبتنی بر رضایت، عدالت، مسئولیت و پاسخگویی شکل گیرد.

از همین‌رو، آینده نهادهای دینی و علمی شیعه در افغانستان، ازجمله حوزه علمیه خاتم‌النبییین (ص)، تنها مسئله‌ای مربوط به یک گروه مذهبی نیست بلکه آزمونی برای سنجش میزان پایبندی حاکمیت گروه طالبان به عدالت، حقوق شهروندی و مبانی مشروعیت سیاسی است.

قوه قهریه می‌تواند ساختمان‌ها را محاصره کند، مراکز علمی و دینی را تعطیل سازد و مخالفان را خاموش کند اما نمی‌تواند اعتماد عمومی، عدالت و مشروعیت را بازور ایجاد کند. مشروعیت پایدار، نه از لوله تفنگ، بلکه از قانون، عدالت، رضایت مردم، مشارکت عمومی و مسئولیت‌پذیری سیاسی سرچشمه می‌گیرد.

منابع

۱ – راشد، رضی، محمد (۱۹۹۰م)، تفسیر القرآن الحکیم (تفسیر المنار)، قاهره، الهيئة المصریة العامة للکتاب.
۲ – رشید رضا، محمد (۱۴۲۶ق/ ۲۰۰۵م)، الوحی المحمدي. بیروت، دارالکتب العلمیة.
۳ – زحیلی، وهبه (بی‌تا)، نظام الحکم فی الإسلام، بیروت، دار فقیة للطباعة والنشر.
۴ – زحیلی، وهبه، الفقه الاسلامی وادلته، دار الفکر – سوریه – دمشق
۵ – سید قطب، ابراهیم حسین الشاربی (۱۴۱۲ق)، فی ظلال القرآن. چاپ هفدهم. بیروت – قاهره، دارالشروق
۶ – راشد غنوشی، آزادی‌های عمومی در دولت اسلامی، ترجمه حسین صاری

